

**Методичні рекомендації
з розроблення планів цивільного захисту
на особливий період суб'єктами господарювання**

1. Ці Методичні рекомендації призначені для надання допомоги суб'єктам господарювання у розробленні планів цивільного захисту на особливий період.

План цивільного захисту суб'єкта господарювання на особливий період (далі – План) розробляється суб'єктом господарювання, який продовжує роботу у воєнний час та/або який віднесено до категорії цивільного захисту, визначає обсяги, порядок організації, способи і строки здійснення заходів щодо переведення такого суб'єкта господарювання у визначені ступені готовності, а також виконання завдань у сфері цивільного захисту, покладених на нього в умовах особливого періоду.

2. Підставою для розроблення Плану є Кодекс цивільного захисту України, Порядок розроблення планів діяльності єдиної державної системи цивільного захисту, затверджений постановою Кабінету Міністрів від 9 серпня 2017 р. № 626, Порядок розроблення планів цивільного захисту на особливий період, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 27 жовтня 2023 р. № 1115-11.

3. Розроблення Плану рекомендується проводити у три етапи:

перший – підготовчий (розподіл обов'язків між виконавцями за розділи Плану та додатки, визначення строків виконання робіт з їх розроблення, складання календарного плану роботи, вивчення вихідних даних (матеріалів), а саме:

вихідних даних на основі результатів проведеного аналізу та оцінки можливої обстановки на суб'єкті господарювання та території, де він розташований;

прогнозованих районів (об'єктів), в(на) яких існує найбільша ймовірність виникнення надзвичайних ситуацій в умовах ведення бойових дій, здійснення терористичних актів (диверсій) та їх наслідків;

даних щодо наявності та технічного стану об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту (далі – ЗСЦЗ), розрахунків укриття працівників в них;

розрахунків щодо проведення евакуації;

даних про рівень забезпечення персоналу засобами індивідуального захисту;

даних про наявність, склад, укомплектованість і стан готовності об'єктових сил цивільного захисту до виконання завдань, а також сил цивільного захисту територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту (далі –

ЄДСЦЗ) (її ланок та субланок), в зоні відповідальності яких розташований суб'єкт господарювання;

інших необхідних довідкових матеріалів тощо;

другий – практичне розроблення та оформлення документів (визначення та підготовка змісту Плану, попереднє погодження з зацікавленими органами управління, структурним підрозділом з питань цивільного захисту органу місцевого самоврядування та районним (міським) підрозділом територіального органу ДСНС;

третій – погодження, розгляд, доопрацювання та затвердження Плану.

4. План погоджується з органом місцевого самоврядування та районним (міським) підрозділом територіального органу ДСНС, підписується керівником підрозділу (посадовою особою) з питань цивільного захисту суб'єкта господарювання та затверджується його керівником.

Рішення про кількість примірників Плану, необхідних для роботи, приймає керівник суб'єкта господарювання з урахуванням особливостей організації здійснення заходів цивільного захисту в особливий період. Присвоєння грифу секретності та зберігання Плану здійснюється згідно з вимогами законодавства у сфері охорони державної таємниці.

5. План уточнюється у разі переведення ЄДСЦЗ або її складових у вищій ступені готовності, оголошення мобілізації чи введення воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях, але не рідше ніж один раз на рік до 31 березня станом на 1 січня поточного року.

6. План складається з:

текстової (основної) частини плану;

додатків до плану;

формалізованих і довідкових документів (оформлення таких документів рекомендується здійснювати за необхідності).

7. Текстова частина Плану складається з чотирьох розділів:

Розділ I. Оцінка обстановки, що може скластися на території (назва суб'єкта господарювання) і території, де він розташований, внаслідок ведення бойових дій, застосування засобів ураження та виникнення надзвичайних ситуацій.

Розділ II. Заходи цивільного захисту в разі раптового застосування противником засобів ураження.

Розділ III. Заходи цивільного захисту в разі поступового переведення у вищій ступені готовності.

Розділ IV. Заходи з евакуації персоналу, матеріальних та культурних цінностей з районів можливих бойових дій у безпечні райони.

8. Під час розроблення та оформлення текстових документів використовуються положення додатка 1 до цих Методичних рекомендацій. Зразок оформлення обкладинки та титульної сторінки викладено у додатках 2 та 3 до цих Методичних рекомендацій відповідно.

Організація заходів цивільного захисту в особливий період на суб'єктах господарювання, які відносяться до сфери управління міністерства, іншого

центрального органу виконавчої влади, здійснюється відповідно до Плану та плану цивільного захисту такого органу виконавчої влади на особливий період, а також нормативних актів місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

9. До Розділу I рекомендується включити інформацію щодо:

віднесення (у разі належності) суб'єкта господарювання до об'єкта підвищеної небезпеки, до суб'єкта господарювання, віднесеного до відповідної категорії цивільного захисту, відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 2 березня 2010 р. № 227 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2023 р. № 545 «Про затвердження Порядку віднесення суб'єктів господарювання до категорій цивільного захисту») та знаходження суб'єкта господарювання на території або у населеному пункті, віднесеного до відповідної групи цивільного захисту;

стислої характеристики промислового потенціалу суб'єкта господарювання, характеру його діяльності, потужностей, площі території, чисельності найбільшої працюючої зміни (далі – НПЗ);

наявності та стану готовності до дій за призначенням об'єктових сил цивільного захисту, а також сил цивільного захисту територіальної підсистеми ЄДСЦЗ (її ланок та субланок), що будуть залучатися до реагування на надзвичайні ситуації при їх виникненні на суб'єкті господарювання;

стану захищеності персоналу суб'єкту господарювання від вражаючих факторів засобів ураження, у тому числі і зброї масового ураження (укриття в ЗСЦЗ, наявності засобів індивідуального радіаційного та хімічного захисту (далі – ЗІЗ), індивідуальних медичних засобів тощо);

наявності та стану транспортних комунікацій, систем енерго-, газо-, водо-, теплопостачання, матеріально-технічної бази, стану систем оповіщення, зв'язку та управління;

переліку джерел небезпеки (техногенних процесів) із зазначенням кількості небезпечних речовин та зон можливого ураження, стислої характеристики споруд та будівель, устаткування, небезпечних хімічних, легкозаймистих та вибухових речовини, що зберігаються чи використовуються у виробництві тощо);

об'єктів (споруд, будівель), які можуть бути цілями, щодо яких противником можливе застосування засобів ураження та які можуть бути об'єктами спрямування дій диверсійно-розвідувальних груп;

знаходження об'єктів суб'єкта господарювання у зонах можливих руйнувань та радіаційного забруднення, навколо атомної електростанції, а також зонах хімічного забруднення навколо хімічно-небезпечних об'єктів, біологічного зараження, катастрофічного затоплення, масових лісових (торф'яних) пожеж, небезпечних геологічних, гідрогеологічних та метеорологічних явищ і процесів;

впливу суб'єкта господарювання на суміжні з ним території (у разі його належності до об'єктів підвищеної небезпеки, хімічно-небезпечних об'єктів, суб'єкта господарювання, віднесеного до відповідної категорії цивільного

захисту), площі території та чисельності населення, що потрапляє до зон можливого ураження у разі виникнення надзвичайної ситуації на території суб'єкта господарювання;

висновків за результатами оцінки обстановки, яка може скластися на суб'єкті господарювання та на прилеглий території внаслідок руйнувань (пожеж), зумовлених застосуванням противником засобів ураження, здійсненням терористичних актів та диверсій (ймовірні ступені руйнування, можливі втрати персоналу і виробничих потужностей тощо).

Прогнозування обстановки на території адміністративної одиниці, території територіальної громади, яка може скластися в особливий період унаслідок ведення бойових дій, застосування противником засобів ураження та виникнення надзвичайних ситуацій, рекомендується здійснювати у взаємодії з місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, територіальними органами ДСНС, органами військового командування та органами управління цивільного захисту на підставі зібраних даних про таку обстановку.

Інформація, яка наведена у текстовій частині Розділу I, відображається у додатках 1 та 2 до Плану (пункт 13 Методичних рекомендацій).

10. До Розділу II рекомендується включити інформацію щодо:

1) порядку організації оповіщення керівного складу та персоналу суб'єкта господарювання про загрозу раптового застосування (застосування) противником засобів ураження.

Зазначаються дії після отримання сигналу про переведення у відповідний ступінь готовності щодо негайного доведення сигналу до керівного складу, персоналу суб'єкта господарювання (вказуються засоби, що застосовуються);

2) порядку переведення органів управління та сил цивільного захисту суб'єкта господарювання з режиму функціонування у мирний час на функціонування в умовах особливого періоду та виконання заходів за відповідним ступенем готовності.

Керівним складом, персоналом суб'єкта господарювання виконуються заходи за відповідним ступенем готовності;

3) порядку здійснення основних заходів щодо захисту персоналу в умовах раптового застосування противником засобів ураження, а саме:

оповіщення персоналу про загрозу раптового застосування (застосування) противником засобів ураження;

укриття персоналу у наявних об'єктах фонду ЗСЦЗ з урахуванням їх короткочасного переповнення щодо місткості до 2 разів;

спостереження за радіаційною, хімічною та біологічною обстановкою;

видачі особовому складу (персоналу) сил цивільного захисту ЗІЗ і дозиметрів на пунктах управління, в ЗСЦЗ;

4) порядку організації та проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт (далі – АР та ІНР), а саме:

заходів щодо організації оповіщення та інформування сил цивільного захисту суб'єкта господарювання;

управління під час проведення АР та ІНР, при цьому зазначаються відповідні органи управління, порядок організації зв'язку та доведення сигналів оповіщення, резервні канали зв'язку, визначаються дублюючі засоби зв'язку;

заходи щодо організації з питань медичного забезпечення працівників;

склад, чисельність, завдання, райони розташування угруповання сил цивільного захисту для проведення АР та ІНР, розподіл його за ешелонами (у разі утворення відповідного угруповання).

Формування угруповання сил і розподіл їх за ешелонами здійснюється із урахуванням спроможностей та наявного складу таких сил суб'єкта господарювання.

Угруповання сил (у разі його утворення) рекомендується розподіляти за ешелонами відповідно до строків їх переведення у готовність до дій за призначенням: перший, другий ешелони та резерв і формувати з урахуванням пунктів 15–17 Положення про єдину державну систему цивільного захисту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 9 січня 2014 р. № 11.

До складу сил першого ешелону рекомендується зараховувати сили цивільного захисту зі строком готовності до 40 хвилин, у зоні відповідальності яких виникла надзвичайна ситуація: чергові сили аварійно-рятувальних служб, формувань та спеціалізованих служб цивільного захисту (у разі їх наявності) тощо. До складу сил другого ешелону – сили цивільного захисту, строк готовності до дій за призначенням яких перевищує 2 години: аварійно-рятувальні служби, відповідні формування та спеціалізовані служби цивільного захисту, комунальні аварійно-рятувальні служби (у разі їх наявності) тощо. Резерв сил цивільного захисту – за рахунок розподілу сил другого ешелону;

порядок приведення сил цивільного захисту в готовність до дій за призначенням, яким установлюються строки та місця збору органів управління та сил цивільного захисту, організації доведення до них відповідних сигналів і порядку дій за ними;

порядок висування та введення сил цивільного захисту до зон виникнення надзвичайних ситуацій, пов'язаних із наслідками ведення бойових дій (збройних конфліктів), для проведення АР та ІНР.

Визначається порядок дій після отримання сигналу «Відбій повітряної тривоги» та у разі повторного такого сигналу, додаткові заходи безпеки під час висування та проведення АР та ІНР.

Першочерговим завданням АР та ІНР є пошук та рятування людей, що здійснюється шляхом їх переміщення із зони впливу небезпечних факторів надзвичайної ситуації та вторинних проявів небезпечних факторів або захисту людей від впливу таких факторів, надання домедичної допомоги;

порядок організації взаємодії між силами цивільного захисту, підрозділами Збройних Сил України, іншими військовими формуваннями, утвореними відповідно до законів України, що залучаються до проведення АР та ІНР.

Залучення до виконання завдань підрозділів Збройних Сил України та інших військових формувань, що виділяються до складу угруповання сил

цивільного захисту, необхідно планувати з урахуванням конкретних завдань, які ними виконуються, та обстановки.

Взаємодія організується з питань:

обміну інформацією про час, місце і масштаби застосування противником засобів ураження, а також радіаційну, хімічну, біологічну, пожежну обстановку;

проведення розвідки, АР та ІНР, уточнення безпечних маршрутів пересування;

відновлення готовності сил цивільного захисту до виконання завдань за призначенням;

організації зв'язку через вузли зв'язку органів виконавчої влади (Збройних Сил України, ДСНС) та операторів мобільного (рухомого) зв'язку, інших операторів телекомунікацій, які збереглися після нанесення ударів противника;

проведення евакуації персоналу, матеріальних та культурних цінностей з районів бойових дій та зон ураження;

обміну інформації щодо загальної обстановки в населених пунктах і на територіях, де ведуться бойові дії, їх підконтрольності (у разі виникнення такої обстановки);

уточнення місць (районів), які підпадають під обстріли противника, та види озброєння (авіація, артилерія, мінування території тощо), які використовуються (у разі виникнення такої обстановки);

5) забезпечення сил цивільного захисту та відновлення їх готовності до дій за призначення шляхом визначення матеріально-технічних ресурсів для проведення АР та ІНР та заходів щодо відновлення готовності сил цивільного захисту, їх техніки та засобів у разі виходу їх з ладу;

6) порядку здійснення заходів щодо:

забезпечення безаварійної зупинки виробництва, крім ділянок та цехів з безперервним циклом, які необхідно перевести на знижений технологічний режим роботи;

зниження втрат та руйнувань від засобів ураження та вторинних факторів ураження, захисту унікального обладнання;

переведення енерго-, газо-, тепло-, водопостачання та інших систем на режим функціонування в особливий період при раптовому нападі противника;

підвезення (вивезення) матеріальних засобів та заходи щодо зниження запасів небезпечних хімічних речовин, вибухо-, пожежонебезпечних речовин.

Інформація, яка наведена у текстовій частині Розділу II, відображається у додатках 3, 4, 6, 7 до Плану (пункт 13 Методичних рекомендацій).

11. У Розділ III рекомендується включити наступні пункти:

1) порядок переведення у вищі ступені готовності органів управління та сил цивільного захисту суб'єкта господарювання у разі їх поступового введення.

Визначаються основні заходи та строки їх виконання відповідно до Переліку заходів з переведення органів управління та сил цивільного захисту суб'єктів господарювання у відповідний ступінь готовності та орієнтовні часові показники їх виконання (додаток 13 до Методичних рекомендацій).

Такі заходи з відповідними часовими показниками в залежності від ступеня готовності визначаються у Календарному плані здійснення основних заходів цивільного захисту;

2) порядок організації управління, оповіщення та інформування у разі переведення органів управління та сил цивільного захисту суб'єкта господарювання з режиму функціонування у мирний час на функціонування в умовах особливого періоду (за кожним ступенем готовності), до якого рекомендується включити заходи щодо:

порядку оповіщення керівного складу, персоналу про введення відповідного ступеня готовності;

інформування персоналу та населення про загрози застосування (застосування) противником засобів ураження, загрози виникнення (виникнення) надзвичайних ситуацій, пов'язаних із наслідками ведення бойових дій (збройних конфліктів);

організації управління під час переведення органів управління та сил цивільного захисту суб'єкта господарювання з режиму функціонування у мирний час на функціонування в умовах особливого періоду, під час проведення АР та ІНР, здійснення інших заходів цивільного захисту;

залучення сил і засобів електронних комунікацій для забезпечення управління, часу їх переведення у готовність до дій за призначенням та порядку використання;

періодичності і порядку подання донесень про хід виконання завдань під час переведення у вищі ступені готовності (згідно з табелем термінових донесень на особливий період, що розробляється Міноборони);

3) порядок проведення АР та ІНР, а саме:

розгортання угруповання сил цивільного захисту суб'єкта господарювання (у разі його утворення);

визначення завдань підрозділам сил цивільного захисту щодо:

зайняття районів розташування, напрямків зосередження основних зусиль, черговості здійснення заходів;

організації життєзабезпечення постраждалого населення, відновлення роботи пошкоджених об'єктів життєзабезпечення населення, транспорту і зв'язку.

При цьому використовуються положення підпункту 4 пункту 10 цих Методичних рекомендацій, а також Порядку утворення, завдання та функції формувань цивільного захисту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 9 жовтня 2013 р. № 787, Положення про спеціалізовані служби цивільного захисту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 8 липня 2015 р. № 469, Примірного положення про формування цивільного захисту, затвердженого наказом МВС від 31.01.2015 № 113;

організація взаємодії між органами управління, підрозділами сил цивільного захисту та Збройних Сил України, іншими військовими формуваннями, утвореними відповідно до законів України, що залучаються до проведення АР та ІНР.

Організація взаємодії крім заходів, визначених у підпункті 4 пункту 10, здійснюється з питань:

визначення органів управління, які безпосередньо залучаються до ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, складу, чисельності сил та засобів для реагування на них;

обміну інформацією про наземну, повітряну, радіаційну, хімічну, біологічну обстановку;

порядку здійснення спільних дій сил цивільного захисту під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій із визначенням основних завдань, місця, часу і способів їх виконання;

організації управління спільними діями органів управління та сил цивільного захисту під час виконання завдань за призначенням;

взаємного інформування про райони дій диверсійно-розвідувальних груп, інших озброєних формувань та антидержавних незаконно утворених формувань, райони проведення робіт;

запровадження комендантської години;

проведення евакуації персоналу, матеріальних і культурних цінностей з районів бойових дій у безпечні райони;

всебічного забезпечення спільних заходів, що здійснюватимуться органами управління та підпорядкованими їм силами цивільного захисту, в тому числі взаємного надання допомоги транспортними, інженерними, матеріальними, технічними та іншими засобами.

Крім того, передбачається організація обміну інформацією про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та хід ліквідації їх наслідків між оперативно-черговими (черговими, диспетчерськими) службами органів виконавчої влади (місцевого самоврядування) всіх рівнів, а також підприємств, установ та організацій (у разі утворення таких служб на об'єктах) у сфері їх відповідальності;

4) порядок укриття персоналу суб'єкта господарювання в об'єктах фонду ЗСЦЗ включає заходи щодо:

визначення порядку і строків приведення у готовність об'єктів фонду ЗСЦЗ для використання за призначенням;

визначення розрахунку та укриття персоналу НПЗ суб'єкта господарювання в об'єктах фонду ЗСЦЗ, які віднесено до категорій цивільного захисту та об'єктів критичної інфраструктури;

укриття хворих, поранених, медичного та обслуговуючого персоналу закладів охорони здоров'я, що не підлягають евакуації в безпечне місце і перебувають у зонах можливих руйнувань населених пунктів;

укриття особового складу органів управління та сил цивільного захисту;

організації (у разі потреби) будівництва ЗСЦЗ, реконструкції (капітальний ремонт) споруд подвійного призначення, облаштування первинних (мобільних) та найпростіших укриттів, а також (у разі потреби) відновлення пошкоджених (зруйнованих) об'єктів фонду ЗСЦЗ на територіях та у населених пунктах, віднесених до відповідних груп цивільного захисту, інших населених пунктах,

на суб'єктах господарювання, віднесених до категорій цивільного захисту та об'єктів критичної інфраструктури;

укриття персоналу на збірних пунктах евакуації, пунктах посадки і висадки, проміжних пунктах евакуації, на маршрутах евакуації пішки.

Планування заходів щодо укриття персоналу здійснюється відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 10 березня 2017 р. № 138 «Деякі питання використання захисних споруд цивільного захисту», Вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом МВС від 09.07.2018 № 579, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30 липня 2018 р. за № 879/32331, та державних будівельних норм ДБН В. 1.2-4.

Для розрахунку укриття НПЗ пропонується використовувати формули:
за наявності штатного розкладу підприємства на особливий період:

$$\text{НПЗ} = 2 (\text{Прс} + \text{Пчдс} + \text{По}) : S + \text{Групр} + \text{Побс}, \text{ де:}$$

Прс – персонал робітників (службовців), що входять до складу штатних змін, осіб;

Пчдс – штатний персонал чергової диспетчерської служби, осіб;

По – штатний персонал охорони (вахтовий персонал), осіб;

Групр – штатна чисельність групи управління (керівний склад), осіб;

S – кількість змін на добу в особливий період;

Побс – персонал, що обслуговує працюючу зміну, осіб.

у разі відсутності штатного розкладу підприємства на особливий період:

$$\text{НПЗ} = 2 (\text{Прс} + \text{Пчдс} + \text{По}) : S + \text{Групр} + \text{Побс} - \text{Пзсу} + \text{Пзм}, \text{ де:}$$

Прс – загальний персонал робітників (службовців), що входять до складу змін, осіб;

Пчдс – загальний персонал чергової диспетчерської служби, осіб;

По – загальний персонал охорони (вахтовий персонал), осіб;

Групр – загальна чисельність групи управління (керівний склад), осіб;

S – кількість змін на добу в особливий період;

Побс – персонал, що обслуговує працюючу зміну, осіб;

Пзсу – персонал, що убуває до лав Збройних Сил України, осіб;

Пзм – персонал, підготовлений кадровим підрозділом на зміну тим, що убувають до лав Збройних Сил України, осіб.

У разі розміщення в захисній споруді пункту управління суб'єкта господарювання забезпечуються:

телефонний і радіозв'язок керівництва та чергової служби суб'єкта господарювання з керівництвом субланки (ланки) територіальної підсистеми ЄДСЦЗ, підрозділами ДСНС, іншими аварійно-рятувальними службами та формуваннями всіх форм власності та відомчої належності, спеціалізованими службами цивільного захисту міста (району, територіальної громади), об'єктовими формуваннями цивільного захисту;

телефонний зв'язок з іншими захисними спорудами суб'єкта господарювання та основними виробничими приміщеннями (цехами), що

не припиняють виробництво в разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій;

телефонний та радіозв'язок із запасним пунктом управління керівника субланки (ланки) територіальної підсистеми ЄДСЦЗ;

інформування персоналу (населення), яке укривається у сховищі.

Під час проведення заміни (модернізації) мереж та апаратури систем зв'язку та оповіщення сховищ застосовуються сучасні прилади та витратні матеріали;

5) порядок організації і здійснення заходів радіаційного, хімічного та біологічного захисту включає заходи щодо:

проведення радіаційного та хімічного спостереження відповідно до Методики спостережень щодо оцінки радіаційної та хімічної обстановки, затвердженої наказом МВС від 27.11.2019 № 986, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 24 січня 2020 р. за № 83/34366;

забезпечення персоналу ЗІЗ з урахуванням вимог Порядку забезпечення населення і працівників формувань та спеціалізованих служб цивільного захисту засобами індивідуального захисту, приладами радіаційної та хімічної розвідки, дозиметричного і хімічного контролю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2002 р. № 1200;

зменшення обсягу запасів небезпечних хімічних речовин на хімічно небезпечному об'єкті;

видачі приладів радіаційної та хімічної розвідки, дозиметричного і хімічного контролю;

визначення сил, засобів, суб'єктів господарювання і порядку проведення санітарної обробки персоналу і спеціальної обробки (деконтамінації) транспортних засобів під час надзвичайних ситуацій, а також здійснення дезінфекційних заходів в осередках зараження, знезараження суб'єкта господарювання (у випадку біологічного зараження);

своєчасного запровадження режимів радіаційного захисту з урахуванням положень статей 7 та 8 Закону України «Про захист людини від впливу іонізуючого випромінювання», підпунктів 7.38., 7.39. та додатку 7 Норм радіаційної безпеки України (НРБУ-97);

порядку ведення епідемічного спостереження і контролю за станом епідемічної ситуації з метою виявлення чинників та осередків біологічного зараження (інфекційних захворювань), їх локалізації та ліквідації (у разі відповідного напрямку діяльності суб'єкта господарювання);

контролю за якістю та безпекою харчових продуктів і продовольчої сировини, питної води та джерелами водопостачання (у разі відповідного напрямку діяльності суб'єкта господарювання);

прогнозування масштабів і наслідків біологічного зараження (інфекційних захворювань), запровадження своєчасних протиепідемічних, профілактичних та лікувальних заходів (у разі відповідного напрямку діяльності суб'єкта господарювання);

своєчасного застосування профілактичних медичних препаратів та запровадження санітарно-протиепідемічних заходів з метою запобігання виникненню та поширенню інфекційних захворювань серед персоналу (у разі відповідного напрямку діяльності діяльності суб'єкта господарювання);

утворення необхідної кількості додаткових тимчасових груп епідемічного спостереження і контролю, дезінфекційних бригад, мобільних госпіталів тощо або залучення додаткових закладів охорони здоров'я для проведення протиепідемічних, дезінфекційних заходів та надання медичної допомоги інфекційним хворим (у разі відповідного напрямку діяльності діяльності суб'єкта господарювання);

накопичення у складі відповідних матеріальних резервів ЗІЗ для запобігання виникненню надзвичайних ситуацій і ліквідації їх наслідків, миючих засобів для проведення спеціальної обробки населення та дегазуючих і дезактивуючих речовин (розчинів) для проведення санітарної обробки транспортних засобів, доріг та споруд, а також одягу населення, яке пройшло санітарну обробку. Рекомендується враховувати вимоги Порядку створення та використання матеріальних резервів для запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2015 р. № 775;

б) порядок організації та здійснення заходів щодо захисту сільськогосподарських тварин, рослин і тварин у зоопарках (у разі відповідного напрямку діяльності суб'єкта господарювання) включає інформацію щодо:

строків, порядку, сил і засобів, необхідних для проведення герметизації приміщень, в яких утримуються сільськогосподарські тварини та тварини у зоопарках;

організації укриття (захисту) запасів фуражу, кормів та об'єктів водопостачання;

порядку переміщення таких тварин у безпечні райони;

організації захисту продуктів та харчової сировини від радіаційного, хімічного та біологічного зараження (забруднення) від засобів ураження противника;

організації фіто-ветеринарно-санітарних заходів;

створення резерву спеціального майна і засобів для захисту тварин від надзвичайних ситуацій;

порядку та місць захоронення загиблих тварин тощо.

Під час опрацювання пункту рекомендується використовувати Положення про спеціалізовані служби цивільного захисту, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 8 липня 2015 р. № 469, в частині завдань, покладених на спеціалізовану службу захисту сільськогосподарських тварин та рослин;

7) порядок здійснення заходів медичного захисту (в разі відповідного напрямку діяльності суб'єкта господарювання) включає:

визначення сил і засобів медичних підрозділів, призначених для здійснення заходів медичного захисту, місць та строків їх розгортання;

утворення необхідної кількості додаткових мобільних медичних підрозділів або залучення додаткових закладів охорони здоров'я;

надання екстреної медичної допомоги пораненим та постраждалим;

транспортування постраждалих до закладів охорони здоров'я, організацію надання їм медичної допомоги та їх лікування;

організацію роботи закладів охорони здоров'я під час прийому великої кількості поранених та постраждалих, здійснення медичного сортування поранених;

здійснення протиепідемічних заходів, санітарного контролю за організацією громадського харчування, торгівлі та водопостачання як у місцях постійного проживання, так і в місцях безпечного розселення евакуйованого населення;

здійснення заходів з ізоляції інфекційних хворих і контамінованих осіб, проведення їх санітарної обробки і деконтамінації, надання екстреної медичної допомоги;

здійснення медичних профілактичних заходів серед населення та особового складу сил цивільного захисту з метою запобігання виникненню та поширенню інфекційних захворювань, радіаційного опромінювання та хімічних уражень,

здійснення заходів з медичного постачання щодо забезпечення медичним майном медичних підрозділів та інших підрозділів зі складу сил цивільного захисту;

здійснення інших заходів, пов'язаних з медичним захистом, залежно від ситуації, що склалася;

8) порядок організації і здійснення основних організаційних та інженерно-технічних заходів щодо забезпечення безаварійного функціонування (безаварійної зупинки) суб'єкта господарювання (у разі відповідного напряму діяльності суб'єкта господарювання) передбачає включення заходів щодо:

зменшення обсягу втрат і руйнувань у разі застосування засобів ураження, захисту унікального обладнання, матеріальних цінностей і технічної документації;

забезпечення безаварійного функціонування суб'єкта господарювання, всіх інженерних комунікацій в умовах особливого періоду та безаварійної зупинки суб'єкта господарювання у разі ситуації, що може скластися;

зменшення обсягу запасів небезпечних хімічних, вибухо-, пожежонебезпечних речовин і матеріалів;

запобігання катастрофічному затопленню об'єктів суб'єкту господарювання під час контрольованого (форсованого) скидання води з водосховищ;

здійснення контролю за станом будівель і споруд, пошкоджених унаслідок застосування противником засобів ураження під час ведення бойових дій, вирішення питань щодо своєчасного руйнування (укріплення) небезпечних будівель і споруд;

9) порядок організації розвідки, спостереження і лабораторного контролю включає інформацію про:

склад сил та засобів, порядок і строки їх розгортання;

організацію та здійснення розвідки, спостереження і лабораторного контролю, визначення строків подання відповідної інформації тощо;

10) порядок організації і здійснення заходів забезпечення дій сил цивільного захисту рекомендується передбачити за такими видами:

транспортного забезпечення;

протипожежного забезпечення;

забезпечення засобами радіаційного та хімічного захисту;

медичного забезпечення;

матеріально-технічного забезпечення;

інженерного забезпечення.

Залежно від виду забезпечення суб'єктам господарювання рекомендується визначити склад сил і засобів, порядок і строки їх розгортання, а також порядок здійснення заходів за призначенням. За кожним видом забезпечення рекомендується визначити (уточнити) місця розміщення майна (обладнання тощо), його кількість, порядок переміщення, черговість надання (постачання) до сил цивільного захисту;

11) порядок організації та здійснення заходів щодо забезпечення охорони публічного (громадського) порядку (комендантської служби) передбачає:

викладання інформації щодо визначення складу відповідних сил та засобів, порядку і строків їх розгортання: загонів (команд, груп, відділень) охорони публічного порядку формувань цивільного захисту суб'єкта господарювання, воєнізованої охорони, організацій громадськості, які забезпечують охорону публічного порядку на території, яку обслуговують, а також, у разі залучення, підрозділів Національної поліції та Національної гвардії.

Визначається черговість здійснення заходів щодо посилення охорони визначених суб'єктів господарювання, забезпечення режимно-обмежувальних і карантинних зон навколо осередків радіоактивно, хімічного забруднення та біологічного зараження, обмеження допуску працівників до небезпечних зон (районів) надзвичайних ситуацій, забезпечення безпеки людей, охорони майна під час проведені евакуації тощо.

Визначається організація та порядок несення комендантської служби для встановлення пропускну режиму, допуску до службових і режимних приміщень, забезпечення охорони будівель та території суб'єкта господарювання. У разі необхідності виставляються пости, встановлюється порядок їх роботи.

Інформація, яка наведена у текстовій частині Розділу III, відображається у додатках 3–8 до Плану (пункт 13 Методичних рекомендацій).

12. У Розділі IV рекомендується викласти організацію та проведення евакуації персоналу, матеріальних та культурних цінностей для суб'єкта господарювання (із врахуванням особливості таких суб'єктів) з районів можливих бойових дій у безпечні райони.

Для опрацювання Розділу використовується Порядок проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2013 р. № 841, Методика планування заходів з евакуації, затверджена наказом МВС від 10.07.2017 № 579, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 1 серпня 2017 р. за № 938/30806 (далі – Методика з евакуації).

У Розділі заходи з евакуації рекомендується викладати відповідно до пунктів 2–5, 7, 12 розділу II та розділу IV Методики з евакуації.

Для місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, на території яких визначені безпечні райони, пропонується визначити приймання та розміщення евакуйованого персоналу та матеріальних і культурних цінностей відповідно до пунктів 3–6 розділу III Методики з евакуації.

Під час здійснення евакуації в межах своєї області, району, району міста, селища заходи щодо приймання евакуйованого персоналу та матеріальних і культурних цінностей рекомендується окремо не визначати.

Заходи з організації та проведення евакуації персоналу, матеріальних та культурних цінностей з районів можливих бойових дій у безпечні райони, а також заходи з їх приймання і розміщення рекомендується відображати на картах (схемах).

Інформація, яка наведена у текстовій частині розділу IV, відображається у додатку 9 до Плану (пункт 13 Методичних рекомендацій).

13. Додатки до Плану:

1) додаток 1. Обстановка, яка може скластися на суб'єкті господарювання на особливий період.

Рекомендується розробляти як картографічний документ на плані суб'єкта господарювання або на карті території, де він розташований, масштабом, який забезпечує оглядовість і розбірливість нанесеної інформації.

На план (карту) наносяться:

місце розташування керівництва суб'єкта господарювання, пункти управління органи управління цивільного захисту та сили цивільного захисту, що залучаються до проведення АР та ІНР (райони їх розташування, маршрути висування тощо), та які відображаються в текстовій частині Плану;

для об'єктів критичної інфраструктури зазначаються основні характеристики: вид і кількість небезпечних речовин, вид реактора тощо;

зони (райони) можливого радіаційного, хімічного забруднення та біологічного зараження, масштабних пожеж, катастрофічного затоплення тощо;

об'єкти фонду ЗСЦЗ, їх характеристика;

об'єкти, визначені для забезпечення сил цивільного захисту та заходів цивільного захисту (склади, бази, заклади тощо);

нафто-, газо-, продуктопроводи із зазначенням їх основних характеристик.

Також пропонується виділяти державний та адміністративні кордони, території та населені пункти, віднесені до цивільного захисту, суб'єкти

господарювання, віднесені до груп цивільного захисту. Розміщення основних написів на карті вказано у додатку 4 до Методичних рекомендацій;

2) додаток 2. Перелік цехів, ділянок тощо суб'єкта господарювання, які продовжують роботу в особливий період.

Форма наведена в додатку 5 до Методичних рекомендацій;

3) додаток 3. Календарний план здійснення основних заходів цивільного захисту в особливий період.

Форма наведена в додатку 6 до Методичних рекомендацій;

4) додаток 4. Схема оповіщення керівного складу та персоналу (назва суб'єкта господарювання) або список осіб керівного складу та працівників суб'єкта господарювання, які підлягають оповіщенню.

Форми наведено у додатках 7 та 8 до Методичних рекомендацій;

5) додаток 5. План приведення ЗСЦЗ (сховищ, протирадіаційних укриттів), споруд подвійного призначення у готовність до прийому персоналу, який необхідно укрити.

Форма наведена в додатку 9 до Методичних рекомендацій;

6) додаток 6. План-графік здійснення заходів щодо забезпечення безаварійного функціонування (безаварійної зупинки) суб'єкта господарювання.

Форма наведена в додатку 10 до Методичних рекомендацій;

7) додаток 7. Розрахунок сил цивільного захисту, які залучаються до здійснення заходів цивільного захисту в особливий період.

Форма наведена в додатку 11 до Методичних рекомендацій та заповнюється в такій послідовності: сили цивільного захисту суб'єкта господарювання, сили ДСНС (Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту), спеціалізовані служби цивільного захисту та формування цивільного захисту, аварійно-рятувальні служби, пожежно-рятувальні підрозділи (команди) тощо, що залучаються до ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій в інтересах суб'єкта господарювання);

8) додаток 8. Розрахунок укриття персоналу суб'єкта господарювання у ЗСЦЗ (сховищі, протирадіаційному укритті), споруді подвійного призначення.

Форма наведена в додатку 12 до Методичних рекомендацій;

9) додаток 9. Організація евакуаційних заходів;

Рекомендується розробляти на карті (схемі) з урахуванням пунктів 8–11 розділу II та пункту 7 розділу III Методики з евакуації;

10) додаток 10. Робочі та довідкові матеріали (розрахунки, таблиці, схеми).

Директор Департаменту організації
заходів цивільного захисту

Віктор ВІТОВЕЦЬКИЙ